

Nya labb ska odla celler mot tumörer

Nu ska flera laboratorier byggas där T-celler riktade mot cancer kan odlas i stor skala. Företaget SentoClone och Capiro Diagnostik har skrivit ett samarbetsavtal och siktar nu på att det första ska vara klart i Sverige i januari 2009. Därefter är tanken att etablera fler laboratorier i Europa.

Dagens Medicin skrev i somras, nr 23/07, om behandlingsmetoden som går ut på att tumörspecifika hjälpar-T-celler tas från cancerpatienternas lymfkörtlar. De mångfaldigas sedan och ges åter till patienten, något som i pilotstudier har visat hoppningivande resultat, vid svår tarmcancer men även vid till exempel malignt melanom och andra cancerformer.

- Nu börjar efterfrågan på behandlingen öka, och flera labb gör att vi snabbare kan genomföra studier och behandla fler patienter, säger kirurgen Magnus Thörn, en av grundarna av SentoClone.

LISA JACOBSON 08-545 123 11
lisa.jacobson@dagensmedicin.se

SPECIELLA CELLER. I dag odlas T-celler på Sofiahemmet i Stockholm.

14 miljoner

Henibh esequip ea core faciduis nonsed magna commy nullan vel inim dui bla faci eugiamX-ercin ecte magna at amconul putatetum inim dolor sim ver am iurero consequis duismol utetummy nis do digna feum nostrud molobor iriurerit vel il

”Närmast varje dag upplever jag att sjukdom för patienten betyder något annat än för mig.”

Läkaren **Michaël Ossenkamp**, Vårdcentralen Verkstaden i Arvika, i tidskriften Allmänmedicin nr 1/07.

Hemsjukvård och hjälp från anhöriga avgörande vid obotlig cancer

Hemsjukvård och hjälp från anhöriga är avgörande för livskvaliteten bland patienter med obotlig cancer, enligt en avhandling från Göteborg. Och patienterna hade en mer positiv inställning till livet än forskarna väntat sig.

Att vara ansluten till ett palliativt hemsjukvårdsteam, att få fungerande symtomlindring och stöd från anhörigvårdare var de viktigaste faktorer som ökade patienternas livskvalitet. Det framgår av en studie med 76 patienter som vårdades hemma och var anslutna till palliativa sjukvårdsteam. Vid tre tillfällen fick de delta i så kallade fokusgrupper och svara på frågor om hur det är att leva med en obotlig cancersjukdom, och om möjligheten att skapa mening i livet.

- Vi blev förvånade över att så många hade en positiv inställning till livet, säger sjuksköterskan Christina Melin-Johansson som skrivit avhandlingen.

Patienterna uppgav att det positiva med att vara ansluten till ett sjukvårdsteam främst är att vården sker hemma och leder

till att patienten kan påverka sin behandling. De slipper besöka sjukvården, sitta i telefonköer och gå till apotek för att hämta recept.

Stöd från anhörigvårdare ökade livskvaliteten dels för att de anhöriga känner patienten väl, dels för att de bidrar till en social vardag för patienten. De anhöriga blir också en länk mellan patienten och sjukvårdsteamet.

Även de anhöriga fick också svara på frågor om hur de uppfattar den sjukens livskvalitet. De fokuserade mer på negativa konsekvenser än vad patienterna gjorde, som hellre berättade om vilka möjligheter de har i livet än vilka begränsningar sjukdomen har medfört.

Faktorer som påverkar patienternas livskvalitet negativt visade

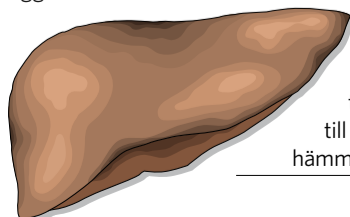
BILD-TEXT HÄR. San vel eui exero exercin vendit ver inis eugait lore facilit,

Första läkemedlet mot levercancer godkänt

I slutet av oktober godkände den europeiska läkemedelsmyndigheten Emea det första läkemedlet, Nexavar (sorafenib), för patienter med primär levercancer.

Till grund för godkännandet ligger en studie som visar att medianöverlevnaden förlängdes med tre månader.

BILDTEXT HÄR. San vel eui exero exercin vendit ver inis eugait lore facilit, Rit in ullandignim in henit

Levercancer drabbar cirka 500 svenskar om året och prognosen är dålig. Mindre än 10 procent av de drabbade lever längre än fem år.

Nexavar är tidigare godkänt för njurcancer och är ett så kallat målsökande läkemedel som tas i tablettform.

Det fungerar genom att hämma flera enzymer, kinaser, vilket leder till att både blodkärlsföröringen till tumören och tumörcellernas tillväxt hämmas.

LISA JACOBSON

MIN ÅSIKT: CANCER

Satsa på mat i hemmen

För några veckor sedan var jag i Umeå och firade 20-årsjubileum med föreningen Dietister inom onkologi. När gruppen bildades, var vi pionjärer inom området. Tidigare hade nutritionsbehandling till cancerpatienter inte fått så stort utrymme trots att nutritionsproblem och undernäring är vanligt vid cancer. I dag uppmärksammas betydelsen av ett bra nutritionsstöd i mycket större utsträckning. På många onkologiska kliniker finns det väl utarbetade rutiner för nutritionsomhändertagandet. Och vi är

Ylva Orrevall
gästkrönikör

”Där står patienten och anhöriga ofta ensamma”

Men trots allt är ju de flesta patienter hemma större delen av tiden och det är egentligen där som det stora nutritionsarbetet pågår. Där står patienten och anhöriga ofta ensamma med sina matproblem. I mina doktorandstudier har jag sett vilka enorma insatser många anhöriga gör för att laga god och näringsrik mat till den som är sjuk. Det är ett tungt ansvar att laga mat till någon som säger att allt smakar konstigt och kanske mår illa och kräks efter varje måltid. Hela familjen påverkas ofta negativt eftersom måltiderna är en viktig del i familjelivet.

Vilken hjälp och stöd kan vi erbjuda dessa patienter och anhöriga? Och hur hjälper vi dem som inte har några anhöriga och som behöver laga mat själva trots dålig aptit? Här finns stora möjligheter till förbättringar. I dag har sjukhusdietisterna begränsade möjligheter att följa upp patienter efter utskrivning och dietister inom primär- och hemsjukvård är sällsynta. De färdiga maträtter som patienter kan beställa passar inte alltid sjukas behov. Jag tror att vi framöver behöver fokusera mera på bra nutritionsstöd till de patienter som vårdas hemma. Och det räcker inte med att skriva ut näringsdrycker och hoppas på det bästa. Så även om mycket hänt under dietisternas första 20 år inom onkologin så har vi mycket kvar att göra. ☺

Ylva Orrevall, dietist och doktorand, Karolinska universitetssjukhuset och Karolinska institutet, FoUU enheten, Stockholms sjukhem